

RP 15/2009 rd

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om ändring av 10 § i lagen om statliga exportgarantier

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I propositionen föreslås det att specialfinansieringsbolaget Finnvera Abp:s fullmakt att bevilja statliga exportgarantier höjs. Det föreslås att lagen om statliga exportgarantier ändras så att det sammanlagda ansvaret för exportgarantier och skyddsarrangemang höjs med 2,5 miljarder euro från nuvarande 10

miljarder euro, så att det sammanlagda ansvaret blir 12,5 miljarder euro. Propositionen syftar till att för sin del säkerställa tillgången till exportfinansiering medan störningarna på finansmarknaden pågår.

Lagen avses träda i kraft våren 2009.

MOTIVERING

1 Nuläge

I lagen om statliga exportgarantier (422/2001), nedan exportgarantilagen, bestäms det om de villkor och principer som ska tillämpas på statens exportgarantiverksamhet. Syftet med exportgarantiverksamheten är att stärka den ekonomiska utvecklingen i Finland genom att främja exporten och företagens internationalisering. Exportgaranti beviljas för den förlustrisk som kan uppstå i samband med export eller investeringar i utlandet. Utgångspunkten för beviljande av exportgaranti är finländskt intresse. Grundpremissen i enlighet med internationella avtalsförpliktelser och nationell lagstiftning är att exportgarantiverksamheten ska löna sig på lång sikt. Eventuellt underskott i exportgarantiverksamheten täcks via Statsgarantifonden som står utanför statsbudgeten, om medlen i den fond för ersättning av förluster som ingår i Finnvera Abp:s balansräkning inte är tillräckliga för att kompensera för underskottet.

Enligt 10 § i lagen om statliga exportgarantier får det sammanlagda ansvaret för exportgarantier och skyddsarrangemang uppgå till högst 10 miljarder euro. Gränsen för maximumansvaret för beviljande av exportgarantier höjdes genom en lagändring (1139/2008) med 2,1 miljarder euro vid ingången av 2009. Exportgarantier beviljas och admini-

streras av statens specialfinansieringsbolag Finnvera Abp. Finnvera Abp fastställer också de allmänna avtalsvillkor som ska tillämpas på exportgarantier och ingår de avtal och ger de förbindelser samt vidtar de skyddsarrangemang som sammanhänger med exportgarantierna. Vid beräkningen av maximumansvaret på 10 miljarder euro enligt 10 § ska garantiansvaret i fråga om de exportgarantier som trätt i kraft när det gäller kapital som täcks av garanti, exklusive andra poster utöver kapitalet som eventuellt ska ersättas, beaktas till fullo, medan det garantiansvar som realiserats på grund av bindande garanti-
anbud och som gäller kapital som täcks av garanti ska beaktas till hälften.

Vid utgången av 2008 fanns det gällande exportgarantier till ett belopp av 5 miljarder euro, den bokföringsmässiga ansvarsstocken enligt 10 § i exportgarantilagen uppgick till cirka 6,8 miljarder euro och det fanns exportgarantiansökningar i behandling till ett värde av cirka 4,5 miljarder euro.

Utöver exportgarantier stöds den finländska exporten också med ränteutjämningskrediter i enlighet med lagen om utjämnning av räntan för offentligt understödda export- och fartygskrediter (1137/1996), nedan ränteutjämningslagen, som ges via Finnvera Abp:s dotterbolag Finlands Exportkredit Ab, och genom refinansieringskrediter enligt den refinansieringsmodell som togs i bruk för viss

tid vid ingången av innevarande år. Finlands Exportkredit Ab administrerar ränteutjämningsystemet på statens vägnar och för statens räkning. Bevilningsfullmakten för ränteutjämningskrediter höjdes genom en ändring av ränteutjämningslagen (1138/2008) till 6 miljarder euro vid ingången av 2009.

Hos Finlands Exportkredit Ab finns det ränteutjämningsprojekt under beredning till ett belopp av cirka 6,3 miljarder euro. För en del av ränteutjämningsarna har det också ansökts om borgen hos Finnvera Abp. Inom ränteutjämningsverksamheten var avtalsstocken vid utgången av 2008 cirka 2 miljarder euro, anbudsstocken 4,8 miljarder euro och bekräftelsestocken, där köpeavtalet har undertecknats, 2,3 miljarder euro.

Problemet med ränteutjämningsystemet i nuvarande konjunkturläge är att det är beroende av kreditgivning från banker, vilket på grund av bankernas likviditetsproblem har lett till att systemet inte fungerar. För att åtgärda problemet infördes i Finland vid ingången av innevarande år en så kallad refinansieringsmodell för offentligt understödd exportfinansiering.

Inom ramen för refinansieringsmodellen refinansierar Finlands Exportkredit Ab med medel som skaffats från marknaden via en finländsk eller en utländsk bank sådan långfristig kreditgivning som krävs för export från Finland. I budgeten för 2009 har man förberett sig på att finansiera exportprojekt till ett belopp av 1,2 miljarder euro, varav 500 miljoner euro baserar sig på statlig medelanskaffning och 700 miljoner euro på Finnvera Abp:s medelanskaffning. Exportkrediter beviljas enligt villkoren i OECD:s exportkreditavtal. Räntan kan vara rörlig eller följa CIRR-villkoren.

För att exportprojekt ska kunna omfattas av refinansieringsmodellen krävs alltid statlig exportgaranti. Detta är viktigt för att den bankrisk som inom ramen för refinansieringsmodellen uppstår för Finlands Exportkredit Ab ska kunna minskas med täckningen för exportgarantins belopp. Det är viktigt att sammankoppla tillämpningen av refinansieringsmodellen med exportgarantier också därför att Finnvera Abp i så fall kan bedöma riskerna så sakkunnigt som möjligt.

På grund av störningarna på finansmarknaden har nästan alla EU- och OECD-stater

med avseende på exportfinansiering meddelat kommissionen att de inför nationella stödpaket som hänför sig till finansiering eller exportgarantier.

2 Föreslagna ändringar

I många köpande länder har bankerna ytterligare stramat åt kundernas möjligheter att få finansiering och företagens investeringsmöjligheter blir ofta inte realiserade på grund av att det inte finns finansiering. Detta sker också i fråga om bra företag och rentav i fråga om redan överenskomna affärer. En del av beställningarna kan räddas genom att man erbjuder statligt anskaffad finansiering. För att bankerna ska kunna förbinda sig till detta behöver de redan när de utarbetar sitt finansieringsförslag tillräcklig säkerhet om att det finns tillgänglig finansiering och dess villkor. Dessutom är specialarrangemangen för finansiering av finländsk export till sitt belopp eller till sina villkor inte konkurrenskraftiga jämfört med exempelvis Sverige och Tyskland. Av dessa skäl föreslås i propositionen om den första tilläggsbudgeten för 2009 en tilläggsfullmakt på 2,5 miljarder för beviljande av refinansieringskrediter.

Det är ytterst svårt att uppskatta hur mycket refinansieringskrediter som kommer att beviljas, eftersom det finns många inverkanfaktorer, till exempel huruvida våra exportörer får affärer och vilka villkor som ställs för refinansieringen. Det uppskattas att Finnvera Abp har sådana projekt som kan bli finansierade enligt refinansieringsmodellen till ett belopp av 3 miljarder euro. Behovet av refinansiering beror dock på hur projekten framskrider, om affärerna genomförs och på villkoren för refinansieringen.

Bankerna har redan nu gett Exportkredit Ab förslag på sådana projekt som kan bli omfattade av refinansiering till ett värde av cirka 2 miljarder euro. Beloppet överlappar delvis med sådana projekt som Finnvera Abp har fått förslag om.

För att förbättra finländska exportörers konkurrenskraft avser man också att mildra villkoren för nya refinansieringskrediter, så att arrangemanget fungerar bättre med tanke på företagen och är internationellt sett konkurrenskraftigare.

Refinansieringskrediter ska ha exportgaranti från Finnvera Abp och därför måste maximibeloppet för beviljande av statliga exportgarantier enligt 10 § i exportgarantilagen höjas med 2,5 miljarder euro från 10 miljarder euro, så att maximibeloppet blir 12,5 miljarder euro.

3 Propositionens konsekvenser

Propositionen syftar till att för exportgarantiernas del åstadkomma en tillräckligt stor fullmakt för finansiering av export med konkurrenskraftiga villkor. Propositionen syftar till att säkerställa fortsatt exportfinansiering under finanskrisen och bevara finländska exportörers konkurrenskraft i förhållande till exportföretag i andra länder och därigenom trygga arbetsplatser inom exportindustrin och minska antalet permitteringar och uppsägningar.

Avsikten är att refinansieringskrediter endast beviljas för projekt för vilka exportgaranti har beviljats. Eftersom det föreslås att den statliga fullmakten att bevilja lån för refinansieringsverksamheten vid Finlands Exportkredit Ab höjs med 2,5 miljarder euro, uppskattas det att det exportgarantivång som ingår i refinansieringsmodellen kommer att medföra att behovet av att använda exportgarantifullmakten också ökar med 2,5 miljarder euro. Införandet av refinansieringsmodellen hänför sig till störningarna på finansmarknaden, på grund av vilket modellen är tidsbegränsad, så avsikten är att nivån på maximibeloppet för exportgarantier på nytt ska ses över efter att finanskrisen är över.

Det är omöjligt att på förhand uppskatta hur stora exportgarantiförluster som eventuellt orsakas Finnvera Abp. Den bokföringsmässiga ansvarsstocken enligt 10 § 2 mom. i exportgarantilagen var 6,8 miljarder euro (läget den 31.12.2008). I ansvarsstocken ingår

betydande riskkoncentrationer. Finnvera Abp:s interna riskbuffert uppgår till cirka 130 miljarder euro och medlen i Statsgarantifonden till cirka 700 miljarder euro.

Höjningen av exportgarantifullmakten bidrar till att säkerställa att finansieringen av exportföretag kan fortsätta utan störningar och gör det möjligt att fortsätta tillämpa den införda refinansieringsmodellen.

4 Beredningen av propositionen

Propositionen har beretts som tjänsteuppdrag vid arbets- och näringsministeriet i samarbete med Finnvera Abp. Regeringens ekonomiskpolitiska ministerutskott har förordat propositionen. På grund av att ärendet brådskar har man inte begärt utlåtanden om propositionen från andra instanser.

5 Samband med andra propositioner

I regeringens proposition om den första tilläggsbudgeten för 2009 (moment 32.30.80, Lån för Finlands Exportkredit Ab:s refinansieringsverksamhet) föreslås det att anslaget höjs med 1,25 miljarder euro och fullmakten för beviljande av refinansieringskrediter höjs med 2,5 miljarder euro. Eftersom beviljandet av refinansieringskrediter är sammankopplat med det så kallade exportgarantivånget, måste maximigränsen för beviljade av exportgarantier på motsvarande sätt höjas med 2,5 miljarder euro till 12,5 miljarder euro.

6 Ikraftträdande

Lagen föreslås träda i kraft våren 2009.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

*Lagförslag***Lag****om ändring av 10 § i lagen om statliga exportgarantier**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen av den 23 maj 2001 om statliga exportgarantier (422/2001), 10 § 1 mom., sådant det lyder i lag 1139/2008, som följer:

10 §

Ansvarsgränser

Det sammanlagda ansvaret för exportgarantier och skyddsarrangemang får uppgå till högst 12 500 miljoner euro. Garantiansvaret

för de exportgarantier som avses i 6 § får dock uppgå till högst 1 000 miljoner euro och garantiansvaret för de investeringsgarantier som avses i 5 § 2 mom. till högst 200 miljoner euro.

_____ Denna lag träder i kraft den 20 .

Helsingfors den 27 februari 2009

Republikens President**TARJA HALONEN**

Arbetsminister *Tarja Cronberg*

Parallelltext

Lag

om ändring av 10 § i lagen om statliga exportgarantier

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen av den 23 maj 2001 om statliga exportgarantier (422/2001), 10 § 1 mom., sådant det lyder i lag 1139/2008, som följer:

Gällande lydelse

10 §

Ansvarsgränser

Det sammanlagda ansvaret för exportgarantier och skyddsarrangemang får uppgå till högst 10 000 miljoner euro. Garantiansvaret för de exportgarantier som avses i 6 § får dock uppgå till högst 1 000 miljoner euro och garantiansvaret för de investeringsgarantier som avses i 5 § 2 mom. till högst 200 miljoner euro.

Föreslagen lydelse

10 §

Ansvarsgränser

Det sammanlagda ansvaret för exportgarantier och skyddsarrangemang får uppgå till högst 12 500 miljoner euro. Garantiansvaret för de exportgarantier som avses i 6 § får dock uppgå till högst 1 000 miljoner euro och garantiansvaret för de investeringsgarantier som avses i 5 § 2 mom. till högst 200 miljoner euro.

Denna lag träder i kraft den 20 .